

Vuk'uzenzele

Produced by Government Communications (GCIS)

English/Xitsonga

July Edition 2

Stop initiation deaths!

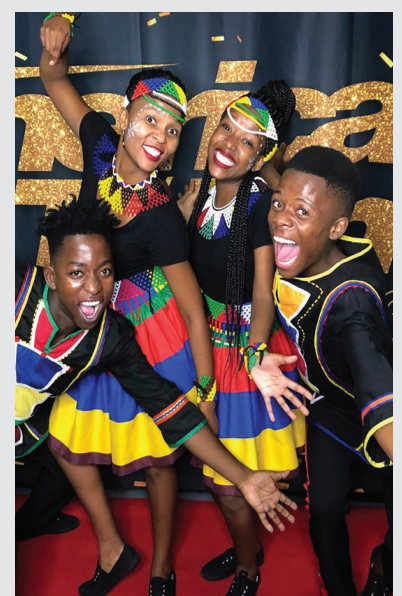

Cont.
Page 2

Life-saving drone takes flight

Page 9

Ndlovu Youth Choir inspires the nation

Page 16

ALSO AVAILABLE ON:

@VukuzenzeleNews

Vuk'uzenzele

Websites: www.gcis.gov.za

www.vukuzenzele.gov.za

E-mail: vukuzenzele@gcis.gov.za

Tel: (+27) 12 473 0353

FREE COPY

FREE COPY NOT FOR SALE

Timhaka ta Vantshwa

Ku nyika ku tshemba eka vantshwa lava pfumalaka mitirho

EJENSI LEYI NGA YA MFUMO leyi nga na ntirho wa ku tirhana na mithontho leyi vantshwa va rixaka va hlanganaka na yona yi fambisa minongonoko leyi xikongomelo xa yona ku nga ku nyika vantshwa swivandlanene xo lwa.

Silusapho Nyanda

Londiwe Mbatsane, loyi a nga mudzaberi wa swikili eka nhlango lowu nga riki wo bindzurisa wa Grassroot Soccer, a nga koti ku kuma ntirho ku ringana kutlula malembe mambirhi loko Ejensi ya Nhluvukiso wa Vantshwa va Rixaka (NYDA) yi n'wi nyika nkateko.

Munhu loyi wa malembe ya 24 hi vukhale u vule leswaku ku va va n'wi pfunile ku kuma ntirho, NYDA yi n'wi kotisile ku pfuna manana wa yena loyi a nga tirhiki.

Mbatsane, endzhaku ka loko a twile hi munghana wa yena hi mayelana na nongonoko wonghenisa emitirhweni wa NYDA, u rhumerile CV ya yena na xitifikhethi xa ka matiriki eka ejensi leyi hi imeyili. Mutshami loyi wa le Hazyview u vule leswaku u rhumerile ti-

Londiwe Mbatsane sweswi u thoriwile hikwalaho ka Nongonoko wo Nghenisa Emitirhweni wa NYDA.

dokumente ta yena hi Sunguti kutani loko Nyenyanyana yi ya eku heleni, u sungule ku tirha.

"Ndzi rhumerile CV ya mina na xitifikhethi xa ka matiriki kambe a ndzi ri na ku chava leswaku swi nga endleka va nga ndzi vitani hikuva a va lava munhu

loyi a nga na matiriki, kasi mina a ndzi ri na mitshwaso yo engetela," a vula.

Leswi swi katsa Dipuloma ya Xiyenge xa Vatrhi kusuka eStanford International College na Dipuloma ya Vufambisi bya Mabindzu kusuka eTshwane South

TVET College, leti havumbirhi bya tona ti nga n'wi pfunangiki ku kuma ntirho loko ku nga si va na mphalalo wa NYDA.

Nongonoko lowu wonghenisa emitirhweni wu na xikongomelo xa ku hlanganisa vanhu lavatsongo lava nga na swikili na lava pfumalaka swikili, kufika eka malembe ya 35 hi vukhale, ku kuma mitirho eka tikhamphani leti nga na swivandla leswi pfuleleke.

Nongonoko lowu wu tlhela pfuna vanhu lavatsongo ku kuma swikili leswi lavekaka swonghasi hi ku tirhisa nongonoko wa vuleteri byo lulamisela ntirho. Nongonoko lowu wu letela ngopfungopfu vantshwa lava pfumalaka swikili ku va va kota ku nghena eka makete wa mitirho.

Vanhu lavatsongo va fanele ku tirhisa swivandlanene leswi nyikiwaka hi NYDA, ku vula Mbatsane. NYDA yi na

minongonoko yo hlaya leyi xikongomelo xa yona ku nga ku ngenisa lava lavaka mitirho eka swivandla leswi nga fanela.

Leswi swi katsa Xivandlanene xa Valavi va Mitirho xa Pearson na Nongonoko wa Vukorhokeri bya Vantshwa wa Rixaka.

Vanhu lavatsongo lava va tsakelaka ku va xiphemu xa yin'wana ya minongonoko leyi va nga rhumela tiCV ta vona eka NYDA hi ku tirhisa imeyili kumbe va ya hi voxo etihofisini ta NYDA.

Endzhaku ka swona ejensi yi teka vuxokoxoko bya mulavi wa ntirho loko yi nga si va hlanganisa na vathori lava va lava-ka swikili swo karhi. **V**

**Tihlanganise na NYDA
hi ku bela riqingho eka
0800 52 52 52 kumbe hi
ku rhumela imeyili eka
info@nyda.gov.za.**

Ku nyika ku tshemba eka vantshwa lava pfumalaka mitirho eka vantshwa

Dale Hes

Nhlango lowu kongomisaka eka vantshwa, Lulaway, wu le ku tirhaneni hindlela yo tivikana na ku pfumaleka ka mitirho eka vantshwa, tanihileswi wu humeleriseke swivandlanene swa mitirho na swa vutirhelantokoto swa vantshwa vo tlula 30 000.

Hi ku tirhisana na mfumo, mihlangano leyi nga bindzurisiki na sekitara leyi nga riki ya mfumo, Lulaway yi tumbuluxile kutlula 200 wa tisenhara ta mitirho eka swifundzakulu swa kaye hinkwaswo.

EBellville, Phurojeke ya Nhluvukiso wa Vatrhi ya Lulaway, leyi seketeriweke hi swa timali hi Dorobakulu ra Kapa - yi fambisa nongonoko

wa vuleteri wa malembe manharhu ku pfuna valavi va mitirho ku lulamisela misava ya ntirho.

Kusukela hi 2011, nhlango lowu wu tsarisile kutlula 516 149 wa vanhu lavatsongo eka databeyisi ya wona ya lava lavaka mitirho, wu letele 5 472 na ku ngenisa 2 968 emitirhweni ya nkarhi hinkwawo, leyi hambanaka kusuka eka swiyimo swa mafambiselo, mitirho ya mani na mani, vusirheleri, vuxavisi, ku xongisa na le ka mitirho ya senthara ya tiqingho.

Un'wana wa vavuyeriwa i Beauty Mnxulu (26) loyi a tshamaka elokixini ra Khayelitsha. Endzhaku ka malembe ya mune lamo leha ya ku kayakaya hi ku lava ntirho, Mnxulu u titsarisile eka nongonoko wa ku lulamisela

ntirho wa Lulaway. Sweswi u thoriwile tanihi muyimeri wo thola wa Fidelity.

"Loko ndzi ya eka vuleteri bya ku lulamisela ntirho, naswona leswi a ku ri norho lowu hundzukeke ntiyiso eka mina hikuva vanhu lava a va hi dyondzisa a va tirha hi hiseko. A ndzi swi tiva leswaku swi ta ndzi pfuna ku kuma ntirho naswona endzhakunyana ka sweswo, a ndzi thoriwile. Yi hlangana na vanhu vo hambanahambana masiku hinkwawo; vanhu va kayakaya ku kuma ntirho kambe ndzi tiyimiserile ku pfuna. Hikwalaho ka leswi ndzi dyondzisiweke swona hi vanhu va Lulaway, ndzi tirha ntirho wa mina hi hiseko naswona ndzi rhandza leswi ndzi swi endlaka," ku vula Mnxulu.

Muaki un'wana wa le Khayelitsha, Zikhona Yeko (24) na yena

Lulaway yi ngenisile kutlula 30 000 wa vantshwa vo huma hinkwakonkwako eAfrika-Dzonga eka swivandla swa mitirho kumbe swa vutirhelantokoto.

u kayakayile ku kuma ntirho kambe endzhaku ka ku teka xiave eka nongonoko lowu, sweswi u le ku tirheni tanihi muyimeri wo xavisa wa Cell C.

"Ku kayakaya loku ndzi hlanganeke nakona i xiphemu xa ku humelela ka mina hikuva swi ndzi endle leswaku ndzi tiya," ku vula Yeko.

Xirho xa komiti ya meyara eka swivandlanene swa ikhonomi ya doroba, James Vos, xi vule leswaku nongonoko lowu i xitori xa ku

humelela xa hilaha vatirhisani va nga hlulaka hakona eka mithontho ya ku pfumaleka ka mitirho. **V**

Vantshwa lava va lavaka ku titsarisela eka Lulaway va nga tumbuluxa phurofayili ya vona ya masungulo eka <https://www.lulaway.co.za/register/> kutani endzhaku ka swona va ya eka senthara ya le kusuhi ya mitirho ku ya tatisa xikombelo xa ntirho na mihlahluvo.